

Navn på høringsinstans

Ansatt i Tønsberg kirkelige fellesråd: kateket i Sem menighet Camilla Jørgensen

Type høringsinstans

Annet

Jeg sender inn høring på vegne av meg selv som ansatt kateket i Sem menighet i Tønsberg kirkelige fellesråd.

Bispedømmetilhørighet

Tunsberg

Tilleggsspørsmål 1 fra Kirkerådet:

Utvalget understreker at det er en indre sammenheng mellom de enkeltanbefalingene som legges fram og at de samlet sett utgjør en helhet som er ment å videreføre og styrke sammenhengen og helheten i det pedagogiske arbeidet i Den norske kirke.

Har høringsinstansen en overordnet kommentar til denne helheten i rapporten?

Jeg mener det er en styrke ved rapporten at den har mål om å styrke helhetlige sammenhenger i Dnk s pedagogiske arbeid. Læring og undervisning er komplekse fenomener som ikke kan avgrenses til kun en del av Den norske kirkes arbeid. Kirkelig undervisning foregår i gudstjenester og andre menighetsfellesskap/ tiltak i menigheten, ikke kun i det som kan defineres som spesifikke undervisningssituasjoner.

Del 1 Mål og innhold:

Formål og overordnet målsetting

- 1.1. Den norske kirkes målsetting om bredde, systematikk og sammenheng i det pedagogiske arbeidet bør videreføres.
 - Kapittel 4.1 side 29
 -

Enig

2. Teologisk, ekklesiologisk og pedagogisk grunnlagstenkning

- 2.1. Det bør legges til grunn en helhetlig og vid forståelse av kirkens pedagogiske arbeid. Det som i dag omtales som trosopplæring, bør integreres i Den norske kirkes helhetlige undervisningsarbeid og -felt.

➤ Kapittel 4.2 side 31

Enig

2.2. Undervisningsfeltet i Den norske kirke bør forankres i en helhetlig og eksplisitt teologisk og pedagogisk grunnlagstenkning som både rommer spesifikke undervisningsaktiviteter og elementer av kirkelig undervisning og læring i andre deler av Den norske kirkes virksomhet.

➤ Kapittel 4.2 side 35

Enig

3. Benevnelse

3.1. Dagens ordning med trosopplæring bør inngå i en helhet og sammenheng med Den norske kirkes undervisningsfelt og benevnes som «Kirkelig undervisning og læring».

➤ Kapittel 4.3 side 37

Enig

4. Målgruppe

4.1. Målgruppen for kirkelig undervisning og læring bør omfatte alle døpte og alle interesserte.

➤ Kapittel 4.4 side 39

Enig

4.2. Målgruppen for kirkelig undervisning og læring bør legge livslang læring til grunn og omfatte både barn, unge og voksne.

➤ Kapittel 4.4 side 39

Enig

5. Planverk

5.1. Det bør utarbeides et helhetlig, overordnet planverk for kirkelig undervisning og læring som omfatter en revidert og mer eksplisitt grunnlagstenkning og verdigrunnlag, samt rammeplaner for ulike målgrupper.

➤ Kapittel 4.5 side 40

Enig

5.2. Rammeplanene for de ulike målgruppene bør være på et mer overordnet nivå som dermed gir større lokalt handlingsrom.

➤ Kapittel 4.5 side 40

Enig

5.3. I det helhetlige, overordnede planverket bør det utarbeides rammeplaner for henholdsvis

5.3.1. barn 0–14 år

5.3.2. konfirmasjonstiden

5.3.3. ungdom 15–19 år

5.3.4. voksne

➤ Kapittel 4.5 side 40

Enig

5.4. I stedet for kjernetekster bør undervisningsaktiviteter følge kirkeårssyklusen og tar utgangspunkt kirkeårets tekster, tilhørende salmer og andre kirkemusikalske og -kulturelle uttrykk.

➤ Kapittel 4.5 side 43

Uenig

6. Forholdet mellom lokalt handlingsrom og nasjonal styring

6.1. Den sentrale styringen av undervisningsfeltet bør bli mer overordnet, mens det bør gis større handlingsrom på lokalt nivå innenfor det rammeverket som gis.

➤ Kapittel 4.6 side 44

Enig

Tilleggsspørsmål 2 fra Kirkerådet:

Hvordan bør ordningen for godkjenning av plan for undervisningsfeltet være i fremtiden?

Ordningen bør fortsatt være at plan for undervisningsfeltet sendes til godkjenning hos biskop etter vedtak i menighetsrådet.

Jeg har ikke satt meg godt nok inn i argumentene for og imot det dere her spør om. Men jeg mener at det kan være grunnlag for å fortsatte ordningen med å sende plan til godkjenning hos biskop, med den hensikt å sikre at

utviklingsarbeidet med kirkelig undervisning og læring fortsatt ivaretas grundig lokalt, også innenfor rammene av den nye planen som kommer.

6.2. Ressursbanken og mulighetene for og tilgang til informasjons- og erfaringsdeling, ressurser og materiell bør videreføres og styrkes.

➤ Kapittel 4.6 side 44

Enig

6.3. Arbeidet med digitale, pedagogiske ressurser bør styrkes både på lokalt og sentralt nivå og må ses i sammenheng med Den norske kirkes digitale satsing.

➤ Kapittel 4.6 side 44

Enig

7. Mangfold og likeverd

7.1. Perspektivene på mangfold og likeverd bør styrkes i den teologiske og pedagogiske grunnlagstenkingen og tydeligere slå fast alles mulighet til å delta.

7.2. Ressursbanken bør gjennomgående tematisere inkludering og universell utforming i undervisningsopplegg og pedagogiske ressurser.

7.3. Inkludering og universell utforming bør være tema i kompetansehevende tiltak.

8. Forholdet mellom «bredde» og «kontinuerlig»

8.1. Målet om kvalitativ og kvantitativ bredde bør opprettholdes. Breddetiltakene er nødvendig for å nå medlemmene i en folkekirke og tiltakene har skapt vekst og utviklet gudstjenestelivet.

➤ Kapittel 4.8 side 46

Enig

8.2. Det som oppleves som et kunstig og organisatorisk skille mellom tidsavgrensede breddetiltak og kontinuerlig arbeid bør bygges ned. Det bør legges en helhetlig forståelse av og målsetting for kirkelig undervisning og læring til grunn, slik at tiltakene utfyller hverandre. Det bør tas nødvendige grep på alle nivå slik at tiltakene kan ses i sammenheng.

➤ Kapittel 4.8 side 46

Enig

9. Trosopplæring i hjemmet

9.1. Både Den norske kirkes grunnlagstenkning og rammeplaner bør eksplisitt omtale og understøtte kirkens undervisning og læring i hjemmet som en naturlig del av undervisningsoppgavet.

➤ Kapittel 4.9 side 49

Enig

9.2. Det bør utarbeides mer materiell som kan understøtte foreldrenes arbeid med kirkelig undervisning og læring i hjemmet, herunder også digitale ressurser.

➤ Kapittel 4.9 side 49

Enig

9.3. Oppfølging av faddere bør styrkes, og det må arbeides fram hensiktsmessige system for å få tillatelse til oppfølging av fadderne som tar nødvendige personvern hensyn.

➤ Kapittel 4.9 side 49

Enig

10. Barnehage/skole-kirkesamarbeid

10.1. Barnehage/skole-kirkesamarbeidet bør utredes nærmere.

11. SFO-satsing

11.1. Det bør satses mer på skolefritidstilbud i regi av Den norske kirke og med utgangspunkt i rammeplan for SFO.

➤ Kapittel 4.11 side 54

Enig

12. Samiske perspektiver, samisk trosopplæring og døvekirkenes trosopplæring

12.1. Samiske perspektiver bør være en del av grunnlagstenkning for kirkelig undervisning og læring.

12.2. Kunnskap om det samiske bør fortsatt være en del av den norskspråklige planen.

12.3. Arbeidet med revidering av rammeplan for samisk kirkelig undervisning og læring bør skje parallelt med de andre rammeplanene.

12.4. Planverkets overordnede del (grunnlagstenkningen) bør foreligge på samiske språk.

12.5. I arbeidet med grunnlagstenkningen for kirkelig undervisning og læring bør døves erfaring som minoritet tas med.

12.6. Arbeidet med revidering av rammeplan for kirkelig undervisning og læring for døve bør skje parallelt med de andre rammeplanene.

Eventuelt øvrige kommentarer til del 1

Kommentar til punkt 5.4 over: Jeg er kritisk til om det vil fungere godt både pedagogisk og teologisk hvis tanken er kun å anbefale en "streng" bruk av kirkeårets tekster til tiltakene i trosopplæringen. Jeg mener det bør utøves et kateketisk skjønn hvorvidt den oppsatte tekstrekken knyttet til den bestemte søndagen der det inviteres til trosopplæringstiltak er egnet eller ikke i den gitte konteksten. Jeg mener vi allerede i dag tar stor grad av hensyn til kirkeåret; dets syklus og høytider med tilhørende tekster i våre tiltak gjennom et år. Derfor mener jeg det bør utvikles en lokal valgfrihet i forhold til om søndagens tekst skal brukes eller ikke i gudstjenester der menigheten har invitert bredt til trosopplæring. F eks når alle menighetenes 4- åringer med familie inviteres til å motta 4-årsbok, kan det være flere av de inviterte som kanskje ikke vært i gudstjeneste eller i kirken siden dåpen. Det er viktig å kommunisere godt i en slik situasjon. Kanskje kan det derfor være hensiktsmessig denne dagen å bruke en av tekstene som er inkludert i den 4- årsboka de skal få i stedet. Man kan snu på det og si at siden det er et så stort mangfold til stede på gudstjenesten, så kan man like godt kommunisere til den andre delen som ofte er i gudstjeneste og som trenger "dagens tekst". Dette er selvfølgelig et dilemma, men siden menighetenes sammensetninger varierer svært lokalt, bør det kunne være et teologisk og pedagogisk lokalt skjønn knyttet til tekstvalg knyttet til et trosopplæringstiltak, som kan fremkomme av lokalt utformet plan. Som en følge av det jeg skriver over mener jeg derfor det er hensiktsmessig med anbefalinger om en mer utvidet og "kvalitetssikret" tekstliste (kjernetekstlista fra den gamle planen bør absolutt revideres!) med forslag til alternative tekster/ kjernetekster som også kan følge med i den nye planen som skal utvikles. Det er for det første ikke alltid trosopplæringstiltak foregår på søndagene; og da er det selvfølgelig nærliggende å bruke tekster knyttet til de aktuelle høytider og temaer i kirkeåret, eller andre tekster fra en "kjernetekstliste". For det andre er det heller ikke særlig mange trosopplæringstiltak som er lagt til gudstjenester som ligger på selve høytidsdagene, der høytidstekstene blir brukt. Dermed kan en streng tolkning av å følge kirkeårets tekster bære galt av sted; nemlig at barn får med seg "adventstekster" og "fastetekster" i stedet for tekstene om den nærliggende høytiden jul og påske, som jo er mer i kjernen av det vi faktisk ønsker å lære barna som kommer. Jeg mener også det bør overveies "profesjonsfaglig" hvordan beskrivelsen av akkurat dette temaet i punkt 5.4 formuleres. I det øyeblikket det står i den nye planen at kirkeårets tekster skal følges, kan presten i staben, som hovedansvarlig for gudstjenesten, i større grad kunne være den som til sist avgjør tekstvalg, fordi presten har gudstjenestelig ansvar kateketen ikke har og fordi presteprofesjonen har et annet forhold til kirkeårets tekster og tekstkompetanse enn kateketen har; som ikke arbeider systematisk med slike tekster gjennom hele kirkeåret. Jeg mener vi bør sikre ordninger der kateket og prest får best mulige samarbeidsforhold, og der også kateket får komme med sine faglig- pedagogiske vurderinger inn i en situasjon med gudstjenestepanlegging der trosopplæringstiltak er inkludert. Igjen, alt avhenger av tolkninger og lokale forhold, også samarbeidsforhold mellom stabene lokalt, som kan variere mye.

Noen steder kan dette selvfølgelig fungere helt fint, andre steder kan det kanskje være en fare for at det blir en slags kamp mellom kateketens og prestens faglige vurderinger. Hvis man formulerer dette mer rundt i den nye planen, og også inkluderer en revidert kjernetekstliste som et vedlegg til hjelp for alternative tekster i lokal plan, tror jeg menighetspedagogisk kompetanse og vurderinger kan komme mer fram også der læring og undervisning skal foregå i gudstjenestesammenheng.

Del 2 Organisatoriske rammer:

13. Plan og rapporteringsverktøy

- 13.1. Sammenhengen mellom plan og rapportering bør styrkes, være både kvalitativt og kvantitativt orientert og i større grad ses på som strategiske verktøy for evaluering og utviklingsarbeid.

➤ Kapittel 5.1 side 58

Enig

- 13.2. Rapportering på kirkelig undervisning og læring på lokalt plan bør være helhetlig og tverrfaglig.

➤ Kapittel 5.1 side 58

Enig

- 13.3. Helhetlig menighetsplan bør gjøres obligatorisk på sikt.

➤ Kapittel 5.1 side 59

Enig

14. Økonomi og tilskuddsforvaltning

- 14.1. Økonomien må sikres i fortsettelsen, minst på det nivået det er i dag.

- 14.2. Det er behov for å utrede mulige endringer i kriteriene for fordeling av tilskuddet til fellesrådene, for eksempel med utgangspunkt i tildeling på grunnbeløp eller pr. døpt, samt ett felles fordelingssystem for kirkelig undervisning og læring der sentralt finansierte kateketstillinger inngår i ordningen.

- 14.3. Ved mindreforbruk av tildelte midler bør det i større grad kunne være mulig å sette av udisponerte midler for større satsinger og mer langsiktighet i arbeidet med kirkelig undervisning og læring.

➤ Kapittel 5.2 side 60

Enig

Tilleggsspørsmål 3 fra Kirkerådet:

I dag håndteres mindreforbruk forskjellig i de ulike bispedømmerådene.

Hvordan bør det håndteres i fremtiden?

Praksisen knyttet til mindreforbruk bør være mer enhetlig enn den er i dag.

14.4. Tilskudd til kirkelig undervisning og læring bør ses uavhengig av andre inntektskilder også når det gjelder rapporteringen.

➤ Kapittel 5.2 side 60

Enig

14.5. Tilskuddet til lokalkirken bør sendes til fellesrådsnivået for hensiktsmessig ressursutnytting.

➤ Kapittel 5.2 side 60

Enig

15. Organisering og ledelse

15.1. Det bør sikres tilstrekkelige ressurser til fagutvikling for ansatte på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.

15.2. Det bør vurderes hvilket nivå som skal utøve den faglige og strategiske ledelsen, om det skal være sokn, fellesråd, prosti eller bispedømme.

16. Stillingstyper, - andel og -benevnelser

16.1. Det bør være en stillingsandel på minimum 50 % for å forhindre at det blir for mange små stillinger som arbeider med kirkelig undervisning og læring.

➤ Kapittel 5.4 side 65

Enig

16.2. Tjenesteordningene, spesielt for kateket og prest, bør gjennomgås og revideres og det bør samtidig ses på samordning på tvers med tanke på kirkelig undervisning og læring.

➤ Kapittel 5.4 side 65

Enig

Jeg mener at i de menighetene der det er kateket bør kateketen være leder for den helhetlige undervisningstjenesten (som inkluderer trosopplæringen). I en del menigheter der det fantes kateket fra før trosopplæringsreformen, ble det ansatt andre menighetspedagoger som skulle ta ansvar for trosopplæringsdelen. Jeg mener at kateketen som har best kompetanse av menighetspedagogen og kateketen, bør ha dette overordnede ansvaret også for trosopplæringen. Det er

sikkert intensjonen i tjenesteordningen, men denne bør gås over, slik at det gamle kateketfeltet før reformen og det nye trosopplæringsfeltet etter reformen blir satt mer i en sammenheng der kateketen har overordnet ansvar for helheten i kirkelig undervisning og læring.

- 16.3. Samlebetegnelse for kirkelig undervisning og læring og stillinger i kirkelig undervisning og læring bør være «undervisningstjenesten» og «undervisningsansatte».

17. Kompetansekrav og kompetansebehov

- 17.1.1. Det bør arbeides systematisk for at alle som har undervisningsstilling i Den norske kirke har en minimumskompetanse på 30 studiepoeng pedagogikk og 30 studiepoeng kristendomsfag.
- 17.1.2. I en funksjon som kirkelig undervisningsleder bør kompetansekravet være tilsvarende som kompetansekravene til kateketstilling.

➤ **Kapittel 5.5 side 69**

Enig

- 17.1.3. Det bør vurderes å stille krav om praktisk-teologisk (kateketisk) kompetanse på bachelornivå for de som ikke innehar dette.

➤ Kapittel 5.5 side 69

Enig

- 17.2. Satsingen på systematiske kompetanseutviklingstiltak og stipendordninger bør fortsette. Disse er viktige for å styrke ansattes mulighet til å heve formell kompetanse.
- 17.3. Det kontinuerlige pedagogiske utviklingsarbeidet i menighetene bør styrkes gjennom systematisk arbeid med profesjonelle læringsmiljø i undervisningstjenesten, også lokalt (fellesråds-/prostinivå) og regionalt (bispedømmenivå).
- 17.4. Arbeidsgiver må sørge for kontinuerlig kompetanseutvikling innenfor ulike relevante fagområder (slik som sosial-, spesial- og allmenn pedagogikk, digital kompetanse, frivillighet) og legge til rette for tverrfaglig samarbeid om kirkelig undervisning og læring.

18. Frivillighet

- 18.1. Kompetansen på frivillighet bør styrkes hos sentrale nøkkelpersoner i menighetenes stab.
- 18.2. Det bør arbeides med å legge til rette for ulike typer frivillighet.
- 18.3. For å nå målene med kirkelig undervisning og læring bør det arbeides mer med strategisk ledelse av frivillige.

19. Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner

- 19.1. Samarbeidet mellom Den norske kirke og organisasjonene i lys av målene for kirkelig undervisning og læring må fortsatt styrkes.

20. Forskning, evaluering og fagutvikling

- 20.1. Det bør fortsatt satses på forskning på kirkelig undervisning og læring, i rammen av en helhetlig kirkelig FOUI-strategi.

Eventuelt øvrige kommentarer til del 2

--